

Rapport

PERCEPTIE EN WENSELIJKHEID SOC- ECONOMISCHE VERSCHILLEN

Juli 2018

Onderzoek in opdracht van GroenLinks

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede

Rapportnummer

2018/118

Datum

Juli 2018

Opdrachtgever

GroenLinks

Auteurs

Peter Kanne
Nora Löb
Laurent Staartjes

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	5
1.1 Doel van het onderzoek	5
1.2 Onderzoeksverantwoording	5
1.3 Leeswijzer	6
2. Belangrijkste uitkomsten	8
3. Ziekenhuisverpleegkundige.....	11
3.1 Kennis met betrekking tot werk ziekenhuisverpleegkundige	11
3.2 Geschatte verdeling zorg/administratie - ideale en huidige situatie.....	11
3.3 Verschillen met de werkelijkheid	13
3.4 Conclusie met betrekking tot het werk van de verpleegkundige	14

1

HOOFDSTUK

Inleiding

1. Inleiding

1.1 Doel van het onderzoek

In aanloop naar de 'Grootste Kantine van Nederland' heeft GroenLinks I&O Research gevraagd een onderzoek uit te voeren waaruit duidelijk wordt hoe kiezers denken over sociaaleconomische verschillen. Om dit te kunnen doen is gekozen voor de volgende drie thema's:

- 1 Verdeling van vermogen in Nederland.
- 2 Inkomensverhouding tussen directeuren en gemiddelde werknemers van de 25 grootste bedrijven in Nederland.
- 3 De tijd die ziekenhuisverpleegkundigen kwijt zijn aan daadwerkelijke zorg, dan wel aan administratief werk.

In dit rapport beschrijven we de resultaten van het thema: de tijd die ziekenhuisverpleegkundigen kwijt zijn aan daadwerkelijke zorg, dan wel administratief werk.

Per thema kwamen de volgende subvragen aan bod:

- Hoe schatten Nederlanders hun eigen kennis met betrekking tot dit thema in?
- Hoe denken ze dat de werkelijke situatie is binnen dit thema?
- Wat zien ze als de ideale situatie binnen dit thema?

In dit rapport beschrijven we tevens hoe de antwoorden op deze twee laatste vragen verschillen met de werkelijkheid.

1.2 Onderzoeksverantwoording

I&O Research voerde dit onderzoek uit in opdracht van GroenLinks. In de uitnodiging noch in de vraagstelling is respondenten verteld dat GroenLinks de opdrachtgever was. De titel van het onderzoek was 'actuele onderwerpen'. De uitnodigingstekst: *We willen u uitnodigen voor een onderzoek over een mix van actuele onderwerpen. Het gaat onder andere over het werk van verpleegkundigen, de verdeling van welvaart en we stellen enkele politieke vragen.*

Het onderzoek liep van 14 tot en met 29 juni 2018 en is grotendeels online uitgevoerd in het I&O Research Panel. Een klein deel van de steekproef is betrokken via PanelClix.

In dit onderzoek kregen respondenten een aantal vragen gesteld over: Tweede Kamerverkiezingen, de drie hoofdonderwerpen en een aantal vragen over de Europese verkiezingen. Door een fout¹ in de vragenlijst is – nadat deze fout is hersteld – een deel van het onderzoek opnieuw gedaan. Hiermee is het onderzoek gesplitst in onderzoek 1 en 2. Respondenten in onderzoek 1 kregen de vragen over inkomen en vermogen. Respondenten die uitgenodigd werden voor onderzoek 2 kregen naast de politieke vragen alleen vragen over de ziekenhuisverpleegkundige voorgelegd. Aan onderzoek 1 hebben in totaal 3.047 respondenten mee gedaan (waarvan 201 via PanelClix). Aan onderzoek 2 hebben 3.035 personen meegewerkt (inclusief 145 respondenten via PanelClix). Beide onderzoeken zijn representatief voor de Nederlandse bevolking.

De onderzoeksresultaten zijn na herweging op sekse, leeftijd, opleidingsniveau, regio en TK2017² representatief voor de Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder op deze achtergrondkenmerken.

¹ De twee percentages bij zorg en administratie waren omgedraaid.

² Stemgedrag Tweede Kamerverkiezing 2017

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de belangrijkste uitkomsten samengevat. In volgende hoofdstuk wordt eerst de werkelijk situatie weergegeven, gevolgd door de ingeschatte verdeling en vervolgens de ideale verdeling en het verschil met de werkelijkheid. Het hoofdstuk eindigt met een korte conclusie.

2

HOOFDSTUK

Belangrijkste uitkomsten

2. Belangrijkste uitkomsten

Inleiding

In opdracht van GroenLinks voerde I&O Research in juni 2018 dit onderzoek uit onder ruim 3.000 Nederlanders. Doel van het onderzoek was om te achterhalen hoe Nederlanders aankijken tegen sociaaleconomische verschillen aan de hand van drie thema's³:

- verdeling van vermogen in Nederland
- inkomensverhouding tussen directeuren en werknemers van de 25 grootste bedrijven in Nederland
- de tijd die ziekenhuisverpleegkundigen kwijt zijn aan zorg versus administratief werk

Binnen alle drie thema's is respondenten gevraagd hoe zij de werkelijke situatie inschatten en hoe ze dit het liefst zouden zien (ideale situatie). Bij alle drie thema's valt op dat Nederlanders de werkelijke situatie niet alleen anders inschatten dan hoe het in werkelijkheid is, maar ook dat de ideale situatie voor Nederlanders een compleet andere is dan de verwachte én de werkelijke situatie. Politieke voorkeur lijkt hier geen rol bij te spelen.

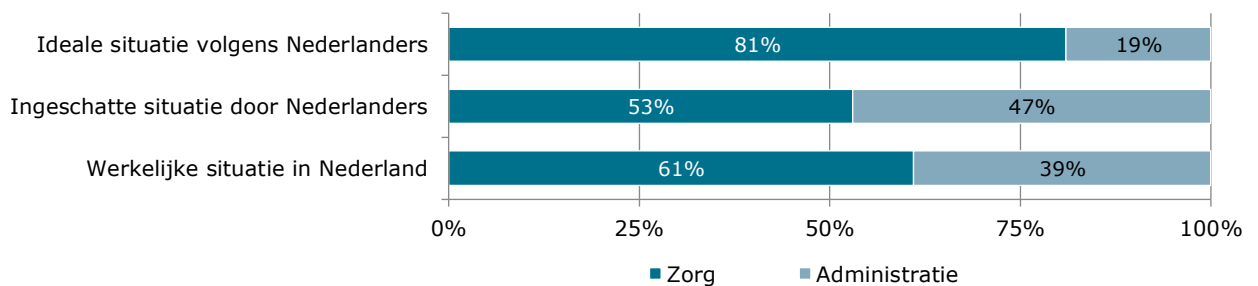
Ziekenhuisverpleegkundige

Werkelijke situatie

Een ziekenhuisverpleegkundige in Nederland is ongeveer 61 procent van de tijd kwijt aan zorg en 39 procent aan administratie.

Figuur 2.1

Verdeling van zorg en administratie in het werk van een ziekenhuisverpleegkundige

Ingeschatte situatie

Nederlanders denken dat er meer tijd naar de administratie gaat. Namelijk dat een ziekenhuisverpleegkundige 53 procent van de tijd aan zorg besteedt en 47 procent aan administratie.

Ideale situatie

In een ideale situatie is volgens Nederlanders het percentage dat verpleegkundigen kwijt zijn aan administratie veel lager dan 39 procent, namelijk 19 procent.

Unanimiteit: minstens 80 procent besteden aan zorg

Er is volledige unanimiteit op dit onderwerp: zowel mannen als vrouwen, jongeren en ouderen, laag en hoog opgeleiden en kiezers van alle politieke partijen lijkt het ideaal als ziekenhuisverpleegkundigen minstens 80 procent van hun tijd kunnen besteden aan de zorg voor patiënten.

³ De uitkomsten van thema 1 en 2 worden in een ander rapport besproken.

Zowel GroenLinks-, D66-, SP-, PvdA-, VVD-, PVV-, FvD-, ChristenUnie als CDA-stemmers vinden dat de ziekenhuisverpleegkundige 81 tot 83 procent van haar of zijn tijd moet kunnen besteden aan de zorg voor patiënten.

3

HOOFDSTUK

Ziekenhuisverpleegkundige

3. Ziekenhuisverpleegkundige

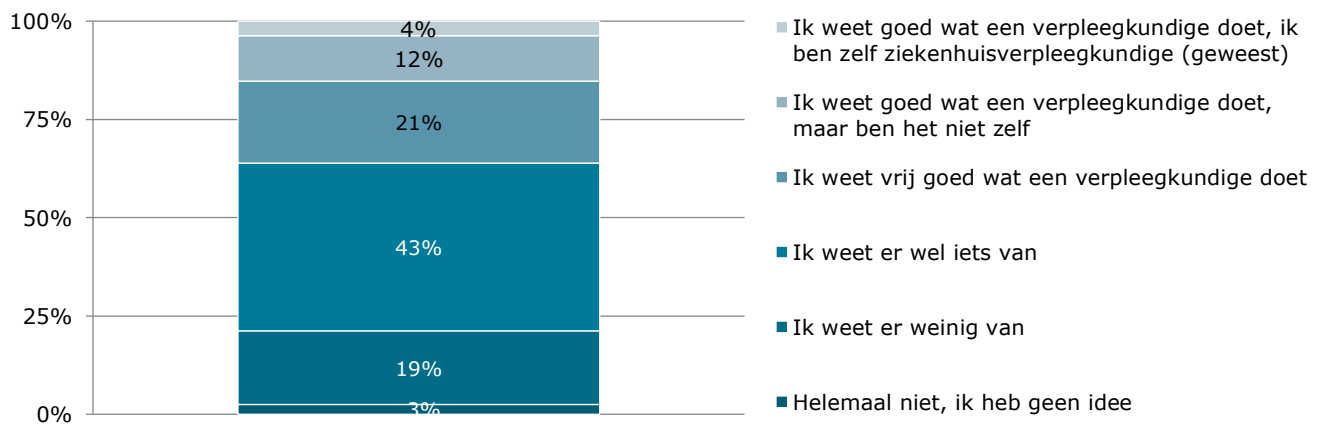
Dit hoofdstuk gaat over hoe respondenten aankijken tegen de verdeling van werktijd van een ziekenhuisverpleegkundige: welk deel wordt besteed aan zorg, welk deel aan administratie? In paragraaf 3.1 beschrijven we de zelfingeschatte kennis van Nederlanders over dit onderwerp. In paragraaf 3.2 hoe Nederlanders de verhouding zorg/administratie inschatten en wat volgens hen de ideale verhouding is. In paragraaf 3.3 worden ideale en ingeschatte verdeling van werktijd afgezet tegen de werkelijke verdeling. In 3.4 geven we een conclusie over dit hoofdstuk.

3.1 Kennis met betrekking tot werk ziekenhuisverpleegkundige

Allereerst is gevraagd in hoeverre men bekend is met wat een ziekenhuisverpleegkundige doet. Ruim een derde (37%) geeft aan vrij goed of goed te weten wat een verpleegkundige doet. Vier op de tien (43%) geven aan er iets van te weten. Een enkeling (3%) zegt er helemaal niets van te weten.

Figuur 3.1

Hoe goed bent u bekend met wat een ziekenhuisverpleegkundige doet? (n= 3.035)

3.2 Geschatte verdeling zorg/administratie - ideale en huidige situatie

Voordat aan respondenten is gevraagd aan te geven hoeveel van zijn of haar tijd een verpleegkundige per week besteedt aan administratie en zorg, is een beschrijving gegeven van wat een verpleegkundige doet en wat er verstaan wordt onder zorg en administratieve taken (blauw kader).

Een verpleegkundige werkt op een bepaalde ziekenhuisafdeling, waar zij of hij zorg verleent aan patiënten volgens een zorgplan en diagnose. Hij of zij beantwoordt vragen over wat patiënten te wachten staat, stelt ze gerust, geeft informatie. Een verpleegkundige heeft regelmatig contact met zorgprofessionals van de eigen en andere afdelingen, bijvoorbeeld bij de overdracht van een patiënt naar een andere afdeling. Overleggen en rapporteren zijn dus ook onderdeel van het werk.

Onder *zorg* verstaan we alles wat direct en persoonlijk met de patiënt gebeurt.

Onder *administratie* verstaan we bijvoorbeeld het schrijven van overdrachtsrapportages, het maken van een verslag voor het patiëntendossier, overleg met andere professionals, etc.

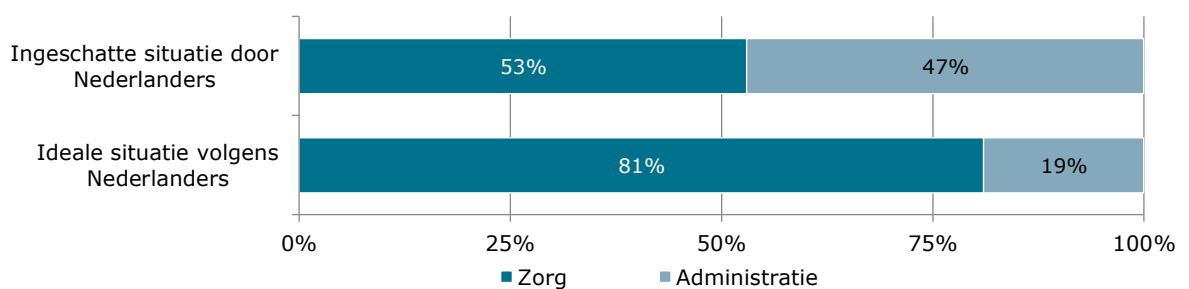
In Nederland besteden ziekenhuisverpleegkundigen zo'n 61 procent aan zorg en 39 procent aan administratie. Men schat gemiddeld genomen dat een ziekenhuisverpleegkundige 47 procent van de werkweek besteedt aan het doen van administratie en 53 procent van zijn of haar week aan zorg (huidige situatie).

Ideaal zou men het vinden als een verpleegkundige minstens 80 procent van de tijd aan daadwerkelijke zorg zou kunnen besteden en maar een vijfde van de tijd kwijt is aan administratie.

Wat opvalt is het grote verschil in wat mensen wenselijk vinden (81% voor de zorg) en wat ze denken dat het geval is (53% zorg).

Figuur 3.2

Welk percentage van de werkweek is/ zou een ziekenhuisverpleegkundige in de praktijk/ in de ideale situatie volgens u kwijt aan zorg en welk percentage aan administratie?⁴ (nmin=2.891)

De verschillen naar sekse, opleiding, leeftijd of politieke voorkeur zijn verwaarloosbaar: zowel GroenLinks-, D66-, SP-, PvdA-, VVD-, PVV-, FvD-, ChristenUnie als CDA-stemmers vinden dat de ziekenhuisverpleegkundige 81 tot 83 procent van haar of zijn tijd moet kunnen besteden aan de zorg voor patiënten.

⁴ Respondenten konden ook de optie weet ik niet kiezen. Deze uitkomsten zijn niet meegenomen in de analyse.

3.3 Verschillen met de werkelijkheid

Ook hier zijn respondenten middels een 'split-run' experiment in twee willekeurige maar gelijke steekproeven verdeeld (Groep I en 2). Beide groepen kregen twee verschillende verdelingen naar zorg en administratieve taken te zien (A en B), waarvan situatie A de werkelijke situatie in Nederland weergeeft. In beide groepen is eerst naar de verhouding in de huidige situatie en vervolgens naar de verhouding in de ideale situatie gevraagd.

Afbeelding 3.1

Verdeling administratie en zorg in het werk van de ziekenhuisverpleegkundige

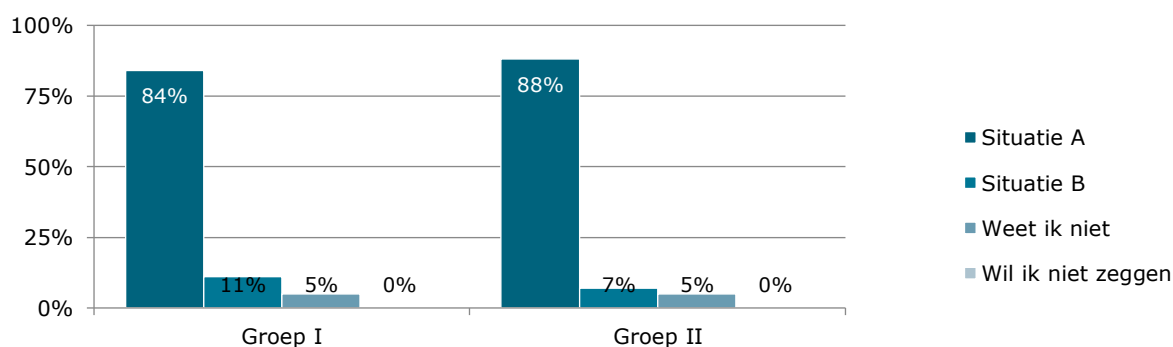
		Huidige situatie/Ideale situatie		
	Groep I	Percentage van de werkweek dat verpleegkundigen besteden aan:		
		zorg:	A.	B.
		administratie:	61%	81%
		Huidige situatie/Ideale situatie		
	Groep II	Percentage van de werkweek dat verpleegkundigen besteden aan:		
		zorg:	A.	B.
		administratie	61%	91%

Huidige situatie

In onderstaande figuur zijn zowel de keuzes van Groep I als 2 te zien. De meerderheid van de Nederlanders denkt te weten dat situatie A de werkelijkheid is, wat ook het geval is (84% in Groep I en 88% in Groep II).

Figuur 3.3

Kunt u aangeven welke verhouding het meest lijkt op de huidige situatie in Nederland? (Groep I N = 1.458 en Groep II N= 1.562)

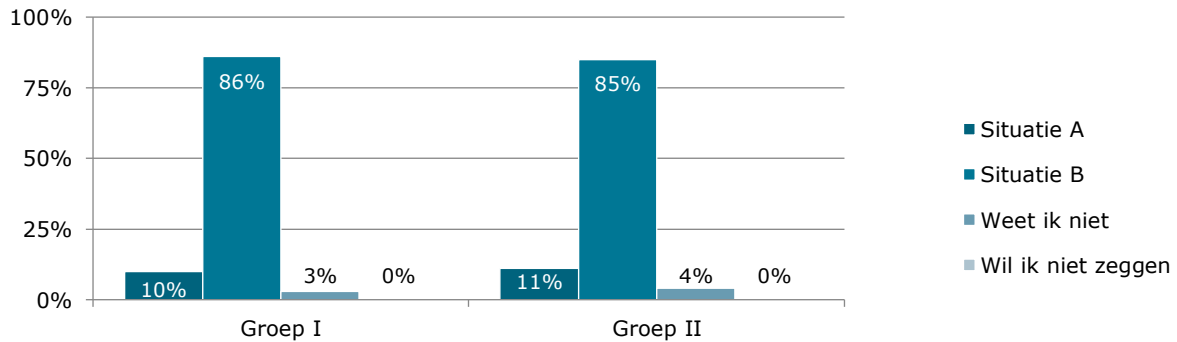

Ideale situatie

Vervolgens is gevraagd welke van de twee varianten in hun ogen de meest ideale variant is. Nederlanders kiezen in respectievelijk 86 procent en 85 procent voor de variant waarin de verdeling van zorg en administratieve taken uitvalt ten gunste van de zorgtaken.

Figuur 3.4

Welk van de twee situaties ziet u dan als de meest ideale situatie? (Groep I N = 1.458 en Groep II N= 1.562)

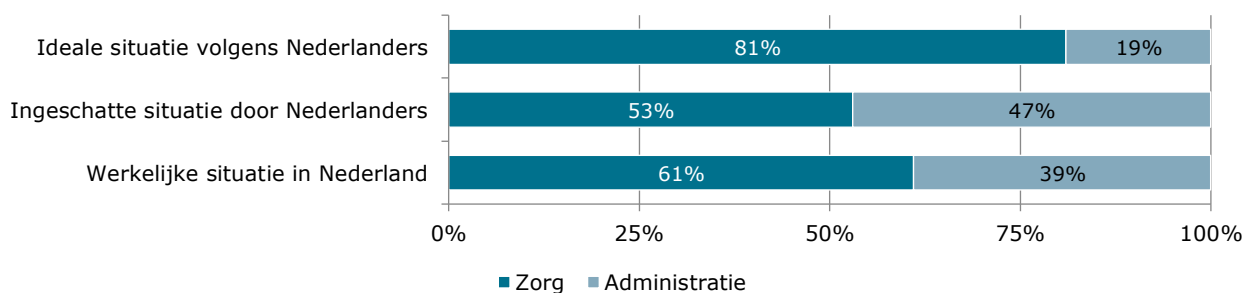
3.4 Conclusie met betrekking tot het werk van de verpleegkundige

Besteden ziekenhuisverpleegkundigen een te groot deel van hun week aan administratieve taken? Volgens de Nederlanders in dit onderzoek wel.

Men schat gemiddeld genomen dat een ziekenhuisverpleegkundige 53 procent van zijn of haar tijd aan zorg en 47 procent van de werkweek besteedt aan het doen van administratie (ingeschatte situatie). In een ideale verdeling is een verpleegkundige maar 19 procent van zijn of haar tijd kwijt aan administratieve taken in tegenstelling tot de 39 procent van de tijd die een verpleegkundige er nu aan kwijt is.

Figuur 3.5

Verdeling van zorg en administratie in het werk van een ziekenhuisverpleegkundige⁵

Er is volledige unanimititeit op dit onderwerp: zowel mannen als vrouwen, jongeren en ouderen, laag en hoog opgeleiden en kiezers van alle politieke partijen lijkt het goed als ziekenhuisverpleegkundigen minstens 80 procent van hun tijd kunnen besteden aan de zorg voor patiënten.

⁵ Respondenten konden ook de optie weet ik niet kiezen. Deze uitkomsten zijn niet meegenomen in de analyse.